

درس نوزدهم

« ایرانیان مسلمان حکومت تشکیل می دهند. » آموختنی ها

۱. چگونه شروع تشکیل حکومت ایرانیان مسلمان

۲. نحوه تشکیل حکومت بنی عباس

۳. آشنایی با روش فرهنگ و هنر در دوره های حکومت های ایران

بخوان و بیاموز

ایرانیان مسلمان حکومت تشکیل می‌دهند.

بعد از انقراض حکومت ساسانی توسط عرب‌های مسلمان، مردم ایران هم که از حکومت ساسانی ناراضی بودند، با شنیدن پیام‌های دین اسلام، به تدریج مسلمان شدند. دوره‌ی جدیدی در تاریخ ایران با ورود اسلام آغاز شد و ایران جزء سرزمین‌های اسلامی قرار گرفت.

تشکیل حکومت بنی‌عباس

حکومت بنی‌امیه اهلان را به شهادت می‌رساندند و در نتیجه‌ی رعایت نکردن قوانین و عدالت اسلامی و شهادت اهلان، قیام‌های زیادی علیه بنی‌امیه صورت گرفت. آن‌ها معتقد بودند نژاد عرب نسبت به بقیه‌ی نژادها برتری دارد. خاندان بنی‌عباس با تبلیغات زیاد، طرفدارانی در میان ایرانیان پیدا کردند و می‌گفتند که می‌خواهند با ظلم و ستم مبارزه کرده و انتقام خون امام حسین (ع) و یارانش را بگیرند. ابومسلم خراسانی با فرماندهی گروه‌های ناراضی ایرانیان، سپاهیان بنی‌امیه را شکست داد و به این ترتیب خاندان بنی‌عباس به حکومت رسید. ولی آن‌ها برخلاف وعده‌های خود با ستگیری و بی‌توجهی به دستورات اسلام به آزار و اذیت اهلان شیعه و پیروان آن‌ها پرداختند. مرکز اصلی حکومت بنی‌عباس در بغداد بود و خلفای عباسی بر بیشتر سرزمین‌های اسلامی، از جمله ایران، حکومت می‌کردند. بنی‌عباس به دلیل عدم آگاهی از شیوه‌ی درست کشورداری، اغلب وزیران خود را از میان ایرانیان انتخاب می‌کردند تا بتوانند بر قلمروی پهناورشان حکومت کنند.

حکومت‌های ایرانی

با شروع قرن سوم هجری، ایرانیان به تشکیل حکومت‌هایی در قلمروی عباسیان پرداختند و بعضی از آن‌ها بر علیه خلفای عباسی بودند. سرانجام یکی از فرمانروایان آل‌بویه بغداد را فتح کرد و خلیفه‌ی عباسی آن زمان را برانداخت. علویان و آل‌بویه پیرو مذهب شیعه بودند.

رونق فرهنگ و هنر در دوره‌ی حکومت‌های ایرانی

بعضی از حکومت‌های ایرانی مانند سامانیان و صفاریان با اهمیت به زبان فارسی و تشویق شاعران و دانشمندان ارزش زبان فارسی و فرهنگ ایرانی را حفظ کردند. رودکی شاعر معروف دوره‌ی سامانیان است. فرمانروایان آل‌بویه و طاهریان به آبادانی بسیار علاقه داشتند و از کشاورزان حمایت می‌کردند. آن‌ها با ساخت بیمارستان مهمی در بغداد و دانشگاه طب به آموزش طب پرداختند. ابوعلی سینا دانشمند بزرگ ایرانی، وزیر یکی از شاهزادگان آل‌بویه بود و در زمان آل‌بویه مراکز علمی شیعه گسترش یافت.

آرشیو ملی و کتابخانه ملی ایران
موزه ملی، آمل استان مازندران

پل رودکی در فارس که به دستور
مصدقوله (آل‌بویه) ساخته شد.

مجسمه پیغمبر ایت صفاری.
زابل (سیستان و بلوچستان)

مسجد بنی‌امیه سامانی، بخارا،
کشور ازبکستان

طرف ساسی کشف شده از دوره‌ی
طاهریان در نیشابور (خراسان رضوی)

تمرین

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

علویان	اغلب وزیران بنی عباس از میان آنها بودند.
طاهریان	ابومسلم خراسانی سپهسالار این گروه را شکست داد.
بنی امیه	پیرو مذهب شیعه بودند.
ایرانیان	فرمانروایان آنها به عمران و آبادانی علاقمند بودند.

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

- الف: خاندان بنی امیه یکی از گروههای ناراضی در دوره بنی عباس بودند. ❌
- ب: در زمان حکومت سفاریان آموزش علم طب در بغداد صورت گرفت. ❌
- پ: مرکز اصلی حکومت بنی عباس در کربلا بود. ❌
- ت: گنبد چستان در مازندران اثر جورهی سامانیان است. ❌

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۳

الف: رودکی از شاعران زمان سامانیان بود.

سامانیان

آل بویه

ب: ابوعلی سینا دانشمند بزرگ ایرانی، وزیر یکی از شاهزادگان حکومت بوده است.

ساسانیان

پ: با ورود عرب‌های مسلمانان به ایران حکومت منقرض شد.

با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

۳

الف: کدام شهرها پایتخت فرمانروایان آل بویه بودند؟

۳) ساری و ری

۳) اصفهان و آمل

۳) آمل و بخارا

۱) ری و اصفهان ✗

ب: کدامیک از حکومت‌های ایرانی کم‌ترین قلمرو را داشتند؟

۳) علویان

۳) طغریان ✗

۳) آل بویه

۱) صفاریان

همان‌طور که در درس پیش خواندید، خلفای بنی‌امیه

قوانین و عدالت اسلامی را رعایت نمی‌کردند؛ امامان را به شهادت می‌رساندند و نژاد عرب را از بقیه‌ی نژادها برتر می‌دانستند. در نتیجه، قیام‌های زیادی علیه بنی‌امیه صورت گرفت.

چرا قیام‌های زیادی علیه بنی‌امیه صورت گرفت؟

چرا هنر و زبان فارسی در دوره‌ی حکومت‌های ایرانی رونق پیدا کرد؟

زیرا برخی از حکومت‌های ایرانی مانند سامانیان و صفاریان به زبان فارسی اهمیت زیادی می‌دادند و شاعران و دانشمندان را تشویق می‌کردند. همچنین فرمانروایان آل‌بویه و طاهریان به عمران و آبادی علاقه زیادی داشتند.

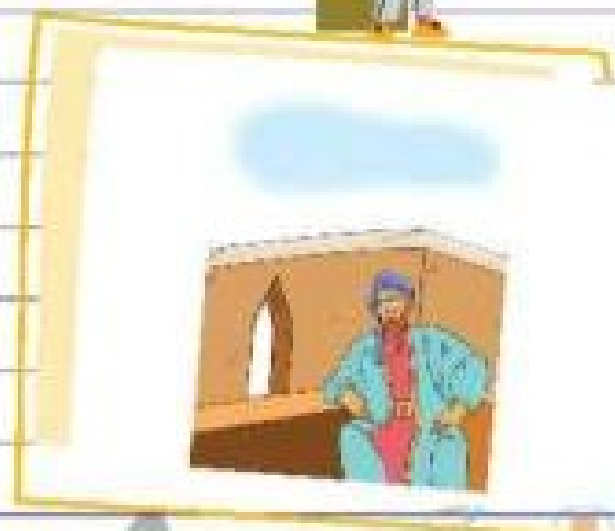
در این بیستم

«وزیران کردان، شهرهای آباد»

آموختنی‌ها

۱. آشنایی مردم ترکمان به ایران
۲. چگونگی تشکیل سلسله‌های ترک از قبیل غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان
۳. چگونگی رونق دانش، هنر و معماری

مشخصات سلسله سلجوقیان

مؤسس سلسله سلجوقیان	ظفر
قلمرو در زمان سلطان ملکشاه سلجوقی	از شرق تا ماوراءالنهر و از غرب تا دریای مدیترانه
پایتخت سلطان ملکشاه	شهر اصفهان

مشخصات سلسله خوارزمشاهیان

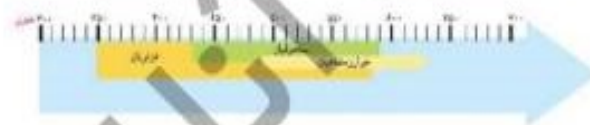
مهم‌ترین سلطان خوارزمشاهیان	سلطان محمد
قلمروی ایران در زمان سلطان محمد	گسترش از سمت شرق و همسایه شدن با مغولها
چگونگی تقراض حکومت خوارزمشاهیان	حمله مغولها به ایران
پایتخت سلسله خوارزمشاهیان	شهر گرگانج
وزیر مشهور سلجوقی	خواجه نظام الملک توسی

بخوان و بیاموز

ورود ترکان به ایران

ترکان به صورت قبیله‌ای در نواحی شمال‌شرقی ایران زندگی می‌کردند. کفر اصلی آن‌ها دلمداری بود. با گسترش دین اسلام تا سرزمین‌های شمال رود جیحون یا (منطقه‌ی ماوراءالنهر)، ترکان مسلمان شدند و بعضی از قبایل ترک به تدریج به داخل ایران رفت و آمد کردند. به علت استعدادها و توانایی‌های نظامی برخی از ترکان، آن‌ها به دربار پادشاهان نفوذ کرده و به مقامات مهمی چون فرماندهی سپاه رسیدند. ترکان پس از مدتی سلسله‌ی غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان را تشکیل دادند.

مشخصات سلسله غزنویان

مشهورترین فرمانروای غزنویان	سلطان محمود غزنوی
یکی از کارهای مهم سلطان محمود	لشکرکشی به هند
جانشین سلطان محمود	پسرش سلطان مسعود
پایتخت سلسله غزنویان	شهر غزنین

رونق دانش، هنر و معماری

زبان و ادب فارسی: در دوره‌ی حکومت‌های ترک‌تبار به‌ویژه سلجوقیان، زبان و ادب فارسی مورد توجه قرار گرفت؛ به‌طوری‌که مقرر شد که نامه‌ها و فرمان‌های حکومتی به زبان فارسی نوشته شوند. در حالی که قبل از آن، به زبان عربی نوشته می‌شدند. از جمله شاعران معروف دوره غزنویان، ابوالفاسم فردوسی است.

به دستور خواجه نظام‌الملک در دوره‌ی سلجوقیان، مدارس به نام «نظامیه» در شهرهای بزرگ، مساجد، برج‌ها و مناره‌ها و کاروانسراهای باشکوهی بنا شدند.

شغل بیش‌تر مردم در زمان حکومت‌های غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان در ایران همچون گذشته، کشاورزی و دامپروری بود. در این دوره، با وجود آمدن شهرهای بزرگ و آباد در ایران شغل‌هایی چون سفالگری، آهنگری، بافندگی، تجارت و بازرگانی با سرزمین‌های دیگر رواج پیدا کرد.

مدرسه نظامیه

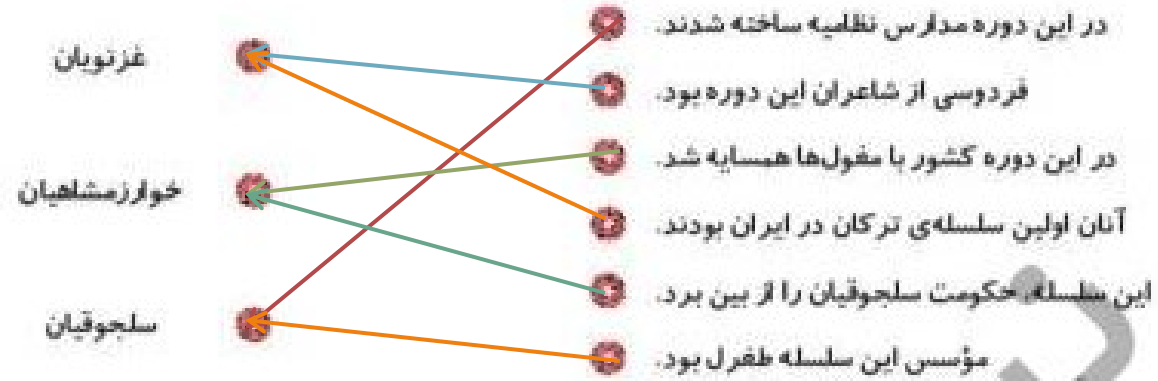
برج طغرل

مسجد رشتخوار

تمرین

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

- الف: ترکان مردمی بودند که در نواحی شمال شرقی ایران زندگی می‌کردند.
- ب: کاروان‌سرای رباط قره عشق، در خراسان جنوبی قرار دارد.
- پ: یکی از کارهای مهم سلطان محمود لشکرکشی به چین بود.

۳

جایهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

اصفهان

الف: پایتخت سلطان ملکشاه شهر بود.

سلطان محمود غزنوی

ب: مشهورترین فرمانروای غزنوی، بود.

خواجه نظام الملک توسی

... از وزیران مشهور سلجوقیان بود.

۴

با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

الف: برج طغرل، در شهر ری مربوط به آثار کدام سلسله است؟

- (۱) غزنویان
- (۲) سلجوقیان ~~X~~
- (۳) خوارزمشاهیان
- (۴) سامانیان

ب: در دوره‌ی حکومت ترک تبار چه شغل‌هایی در شهرهای بزرگ ایران رواج داشت؟

- (۱) کشاورزی - دلمداری - بافندگی و تجارت
- (۲) سفالگری - آهنگری - بافندگی و تجارت ~~X~~
- (۳) کشاورزی - دلمداری - سفالگری و تجارت
- (۴) دلمداری - سفالگری - بافندگی و تجارت

پ: دوره‌ی حکومت کدام سلسله ترک تبار طولانی بود؟

- (۱) غزنویان ~~X~~
- (۲) سلجوقیان
- (۳) خوارزمشاهیان
- (۴) آل بویه

۵

علاوه بر مدارس نظامیه، چه چیزهای دیگری در دوره‌ی سلجوقیان ساخته شد؟

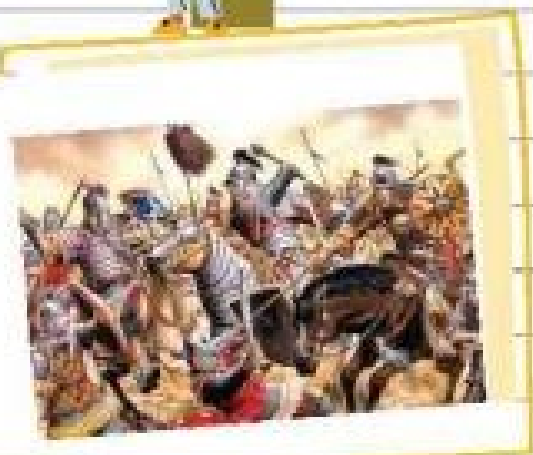
مساجد، برج‌ها، مناره‌ها و کاروان‌سراهای باشکوه

از شرق تا ماورالنهر و از غرب تا دریای مدیترانه

۶ در زمان سلطان ملکشاه سلجوقی قلمروی ایران تا کجا گسترش یافت؟

۷ حاکمان ترک تبار به چه دلیل وزیران ایرانی را برای اداره‌ی کشور انتخاب می‌کردند؟

حاکمان ترک تبار از اقوام بیابان گرد بودند و از کشورداری اطلاع چندانی نداشتند به همین دلیل آن وزیران باهوش و خردمند ایرانی را برای اداره سرزمین پهناور ایران انتخاب می‌کردند

درس بیست و یکم

«کشور گشایان بی رحم»

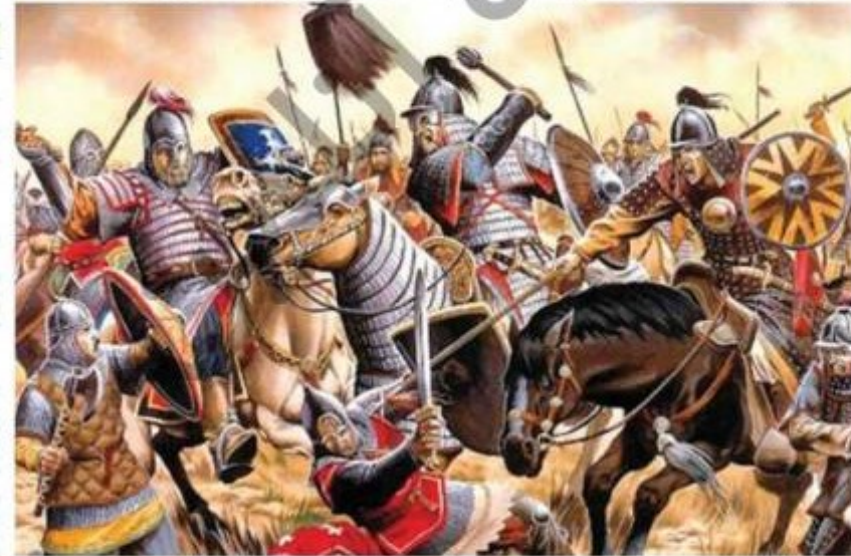
آموختنی ها

۱- چگونگی تشکیل حکومت مفران

۲- چگونگی حمله هلاک و توجیر به ایران

سرزمین مغولستان، در شرق ایران و شمال چین، با آب و هوای سرد و خشک وجود داشت. قبایل مغول که بیابانگرد بودند در آن سرزمین با کمبود غذا و بهره‌وری پایین زندگی خود را پیش‌تر از راه غارت کاروان‌ها یا هجوم به سرزمین‌های دیگر می‌گذراندند. در زمان سلطان محمد خوارزمشاه، چنگیز خان فردی بی‌رحم و خشن، حاکم مغولستان بود. او بعد از حمله به چین و غارت اموال مردم و کشتن ساکنان شهرها چند نفر بازرگان را برای تجارت به ایران فرستاد.

کشور گشایان بی‌رحم ➤ درس بیست و یکم

پس از رسیدن بازرگانان به شهر اُتر فرغابرخان، حاکم آن شهر، آن‌ها را دستگیر کرد و به سلطان محمد خوارزمشاه خبر داد که این افراد برای جلسوسی آمده‌اند و بهتر است کشته شوند. سلطان محمد نیز سخنان حاکم را پذیرفت و سپس حاکم شهر، بازرگانان را کشت و اموال آن‌ها را تصاحب کرد. چنگیز خان بعد از مطلع شدن از سلطان محمد خواست که غابرخان را به او تحویل دهد، ولی سلطان محمد از این کار خودداری کرد. چنگیز خان هم به این بهانه، به ایران حمله کرد.

حمله‌ی مغول‌ها به ایران چه تأثیری بر زندگی مردم داشت؟

وقتی مغول‌ها به ایران حمله کردند حکومت ضعیف بود و سلطان محمد خوارزمشاه به جای مقاومت فرار کرد و در نتیجه مغول‌ها وارد ایران شدند. آن‌ها به هر شهری که می‌رسیدند، مردم آن‌جا را با بی‌رحمی به قتل رسانده و اموال آنان را غارت می‌کردند.

سلطان جلال‌الدین خوارزمشاه که پسر سلطان محمد بود، در مقابل مغول‌ها ایستادگی کرد. او با وجود شکست مغول‌ها سرانجام از چنگیز خان شکست خورد.

مغول‌ها با وحشیانه‌ترین و زیان‌بارترین حمله در تاریخ ایران، بسیاری از کتابخانه‌ها را سوزاندند و آثار هنری را از بین بردند.

پس از مرگ چنگیز، فرزندان او تصمیم گرفتند بار دیگر به ایران حمله کنند.

به دلیل نپذیرفتن حکومت مغول توسط ایرانیان در بعضی از شهرها و روستاهای ایران، قیام‌هایی بر ضد حاکمان مغول صورت گرفت.

حمله‌ی هلاکو به ایران

هلاکوخان نوه‌ی چنگیز خان بعد از چهل سال با سپاهی بزرگ به ایران حمله کرد و به بغداد لشکر کشید و با قتل آخرین خلیفه‌ی عباسی، حکومت عباسیان را برانداخت. هلاکو پس از فتح ایران، مرافقه را پایتخت خود قرار داد و حکومت ایلخانان، را تأسیس کرد.

حمله‌ی تیمور به ایران

حدود ۱۶۰ سال پس از حمله‌ی چنگیز، تیمور توانست به تدریج بر ماوراءالنهر حاکم شود. او که فرماندهی بی‌رحم بود ادعا می‌کرد که از بستگان چنگیز است. تیمور با سپاهانش بعد از چندین بار حمله به ایران سراسر ایران و کشورهای اطراف را ویران کردند.

تمرین

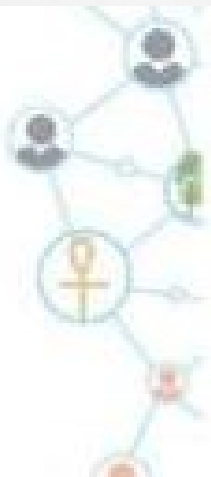

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید

هلاکوخان	☒	هلاکوخان این حکومت را تأسیس کرد.
تیمور	☒	در زمان حکومت این پادشاه، چنگیزخان حاکم مغولستان شد.
ایلخانان	☒	حکومت‌های محلی ایران در پی حمله‌ی این فرد به ایران از بین رفتند.
سلطان محمد	☒	

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

- الف: مغول‌ها بسیاری از کتابخانه‌ها را سوزاندند و آثار هنری را از بین بردند.
- ب: در زمان غزنویان سرزمینی به نام مغولستان در شرق ایران و شمال چین وجود داشت.
- پ: پس از مرگ چنگیزخان، فرزندان او تصمیم گرفتند ایران را آباد کنند.

۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۴۰

الف: پس از سال از حمله‌ی چنگیز، هلاکوخان به ایران حمله کرد.

اتزار

ب: حاکم شهر، غایرخان نام داشت.

مراغه

پ: هلاکوخان پس از فتح ایران را پایتخت خود قرار داد.

۴ تیمور که بود و چه کرد؟

تیمور فرماندهی بی‌رحم بود که حدود ۱۶۰ سال پس از حمله‌ی چنگیز، توانست به

تدریج بر ماوراءالنهر حاکم شود. او ادعای کرد که از بستگان چنگیز است.

۵ حمله‌ی مغول به ایران چه تأثیری بر زندگی مردم داشت؟

بسیاری از روستاها و شهرهای ایران ویران شد، دولت‌های محلی سرنگون شدند و عده‌ای نیز کشته شدند. بسیاری از آثار تاریخی، کتاب‌ها و ... تخریب شدند.

۶ حکومت ایلخانان چگونه تأسیس شد؟

هلاکوخان آخرین خلیفه‌ی عباسی را به قتل رساند و حکومت عباسیان را برانداخت. سپاهیان هلاکوخان به هر کجا که وارد می شدند، همه چیز را خراب می کردند. در نتیجه بسیاری از شهرهای ایران ویران شد. پس از فتح ایران مراغه را پایتخت خود کرد و حکومت ایلخانان را تأسیس کرد.

چرا چنگیز خان به ایران حمله کرد؟

تعدادی بازرگان برای تجارت به ایران آمدند. حاکم شهر اترار، غایر خان آنها را به جرم جاسوسی دستگیر کرد، کشت و اموال آنها را تصاحب کرد. چنگیز خان دستور داد سلطان محمد، حاکم شهر را به او تحویل دهند. اما سلطان محمد خودداری کرد. به همین دلیل چنگیز خان به ایران حمله کرد.

درس بیست و دوم

بازسازی ویرانه‌ها

آموختنی‌ها

۱. نمایش اتفاقاته زمان، چگونگی هلاک و تیسر روی خط زمان
۲. بررسی ویژگی‌های هنر ایران و ایران
۳. چگونگی رونق معماری و هنر ایران

شاهرخ، پسر تیمور، ویرانی‌های پدرش را آباد کرد. او که بسیار نیکوکار بود دستور ساخت مدرس و کتابخانه‌های

بسیاری را داد. مسجد گوهرشاد در مشهد نیز از بناهایی است که به همت گوهرشاد، همسر شاهرخ، ساخته شد.

تعدادی از شاعران و برجستگان ایرانی در دوره‌های مغول و تیموری به شرح زیر است:

نام شخصیت	اثر	آرامگاه
عطار نیشابوری	منطق‌الطیبر، تذکرة الاولیا	نیشابور
مولوی	مثنوی معنوی	قونیه
سعدی	گلستان و بوستان سعدی	شیراز
حافظ	دیوان حافظ	شیراز

مولوی

عطار نیشابوری

حافظ

سعدی

بخوان و بیاموز

فرزندان راه پدران را ادامه ندادند

جانشینان مغول‌ها برخلاف پدرانیشان (چنگیز هلاکو و تیمور) پس از آشنایی با مردم ایران، تحت تأثیر عقاید و آداب و رسوم ایرانیان قرار گرفته و مسلمان شدند. آن‌ها به دور از خشونت و ویرانگری پدرانشان مشوق عمران و آبادی در ایران بودند.

وزیران ایرانی

جانشینان چنگیز و تیمور با هدایت و راهنمایی وزیران ایرانی، سرزمین‌های پهناور فمروی خود را اداره می‌کردند. برای مثال، **خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی** از وزیران دانشمند دوره **ایلخانان** بود که چندین کتاب علمی نوشت و به دستور او بناهای زیادی چون مساجد، مدرسه و بیمارستان ساخته شد.

خواجه نصیرالدین توسی، مشاور هلاکو، ریاضی‌دان و ستاره‌شناس بزرگی بود و به همت او رصدخانه‌ی مراغه تأسیس شد. او همواره در تلاش بود عادات زشت و وحشی‌گری مغول‌ها را تغییر دهد.

رونق معماری و هنر

سردم ایران در زمان جانشینان حاکمان به‌رحم مغول به‌تدریج، ویرانه‌ها را به شهرهایی آباد و پررونق تبدیل کردند و شهرنشینی را در ایران گسترش دادند. در این شهرها بناهای زیادی چون مساجد، کاروانسراها، حمام‌ها و برج‌ها ساخته شد؛ مانند مسجد جامع نطنز و کاروانسرای شرف در نزدیکی سرخس استان خراسان رضوی.

علوی

تمرین

۱ موارد مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.

مولوی	ریاضیدان و ستاره‌شناس زمان مغولان بود.
حافظ	شاعر دوره‌ی مغول که گلستان اثر اوست.
سعیدی	به دستور او مدارس و کتابخانه‌های متعددی ساخته شد.
خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی	مثنوی معنوی اثر این شاعر دوره‌ی مغولی - تیموری است.
شاهرخ	
خواجه نصیرالدین توسی	

۲ درستی و نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

- الف: آرامگاه عطار در شیراز قرار دارد. ❌
- ب: شاهرخ پسر تیمور همانند پدرش مردی نیکوکار بود. ❌

۳ جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

الف: به همت **مراغه** خواجه نصیرالدین توسی، رصدخانه‌ی **تاسیس** شد.

ب: مسجد در مشهد از بناهایی است که به همت **گوهرشاد** همسر شاهرخ ساخته شد.

پ: خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی از وزیران دانشمند دوره‌ی بود. **ایلخانان**

ت: خواجه نصیرالدین توسی از مشاوران بود. **هلاکو**

۴ با انتخاب گزینه‌ی مناسب به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

الف: آرامگاه کدام‌یک از شاعران در نیشابور است؟

(۱) حافظ	(۲) عطار	(۳) مولوی	(۴) سعدی
	✗		
ب: مثنوی معنوی اثر کدام شاعر دوره‌ی مغول است؟			
(۱) حافظ	(۲) سعدی	(۳) عطار	(۴) مولوی
			✗

۵ وزیران ایرانی در زمان مغولان چه وظایفی برعهده داشتند؟

وزیران ایرانی سعی می‌کردند مغولان را راهنمایی و هدایت کنند و راه و رسم کشورداری را به آنها بیاموزند. جانشینان چنگیز و تیمور نیز می‌دانستند که بدون راهنمایی افراد لایق و شایسته، نمی‌توانند سرزمین‌های پهناور قلمرو خود را اداره کنند.

۱۰۹

بازسازی ویرانه‌ها → درس بیست و نهم

۱۱۲/۱۰۹

۶ جانشینان چنگیز، هلاکو و تیمور چگونه مسلمان شدند؟

ادامه ندادند. آنها پس از آشنایی با مردم ایران، تحت تأثیر عقاید و آداب و رسوم ایرانیان قرار گرفتند. پس، به تدریج به دین اسلام روی آوردند و مسلمان شدند. آنها همچنین سعی کردند از خشونت و ویرانگری پدرانشان فاصله بگیرند و عمران و آبادی در ایران را تشویق کنند.

شاهرخ، پسر تیمور، برخلاف پدر خود مردی نیکوکار بود و سعی می کرد هر جا را که پدرش ویران کرده بود، آباد کند. او دستور داد مدارس و کتابخانه های بسیاری بسازند. مسجد گوهرشاد در مشهد نیز از بناهایی

شاهرخ که بود و چه کرد؟

نام همسر شاهرخ چه بود و چه کرد؟

گوهرشاد، که به همت او مسجد گوهرشاد ساخته شد